

КАТЕДРА „ИСТОРИЯ И ТЕОРИЯ НА КУЛТУРАТА“

ИЗИСКВАНИЯ И ПРОЦЕДУРА ЗА УЧАСТИЕ В СПЕЦИАЛИЗИРАН ДОКТОРАНТСКИ ИЗПИТ С ТЕМАТИЧНА ОБЛАСТ

„ИСТОРИЧЕСКА АНТРОПОЛОГИЯ НА БЪЛГАРИЯ“

(От селото към града: пространство и практики в България)

Конкурсът за избор на кандидат за докторантура по „Историческа антропология на България” има за цел да провери:

- знанията в областта на антропологията и културата на България (XIX и XX век) на кандидатите;
- способностите за идентифициране на изследователски проблеми; избор на методология и познаването на методи за реализиране на изследването;
- меки способности (soft skills): грамотност; словесна компетентност; умение за презентиране; работа под стрес; познаване на актуалната политическа, икономическа, социално-културна ситуация в страната.

I. Документи за специализирания докторантски изпит

1. CV по европейски образец
2. Мотивационно писмо – до 3 страници, в които се аргументира намерението и мотивацията за участието в конкурса, както и за реализацията на изследователския проект.

II. Изисквания към кандидатите и изпитна процедура

Изследователският проект, с който се участва в специализирания докторантски изпит, следва да е свързан с изследване на някои антропологически аспекти на урбанизацията в България.

В различни периоди от историята на България настъпва значително преместване на хора от селата в градовете и това променя градската среда и поведението на хората. Възможни изследователски въпроси са: от какво са предизвикани тези процеси и какви са мотивите на хората, които мигрират? Как сравнително малките градове се справят с този приток от хора в осигуряването на условия за живот: жилище, работа, транспорт и комуникации, снабдяване с продукти от първа необходимост? Как се отразява миграцията

на семействата и семейните роли? Как се справят с новите предизвикателства различните групи: мъже, жени, деца, възрастни родители? Какви са новите практики на справяне с бита?

Паралелно с увеличаването на населението се променя и градското пространство. (Може да се направи сравнение със структурата на предмодерния град). Къде са основните промени? Как хората обживяват град? Създава ли се нова локална идентичност и какво е отношението на жителите към града, в който живеят? А към селото?

Изследователският проект, с който се кандидатства за докторантурата, се разработва писмено при провеждането на първата част от специализирания изпит в рамките на 4 часа. Обемът му следва да е не повече от 15 страници, заедно с методологията, работните хипотези и литературата, които кандидатите възнамеряват да използват при реализацията на изследването.

Кандидатите, чиито проекти, разработени по време на първата част на изпита, са получили оценка не по-ниска от „много добър 4.50”, биват допуснати до устен изпит, по време на който изпитната комисия задава въпроси върху изследователския проект, които целят изясняване на хипотезите, методите и терена, познаване на досегашните изследвания по темата, както и цялостната пригодност на кандидата за изследователска работа.

III. Препоръчителна литература:

- Abu-Lughod, Janet 1962 Migrant Adjustment to City Life: The Egyptian Case. *In American Journal of Sociology* 47: 22-32.
https://www.researchgate.net/publication/333555584_Migrant_adjustment_to_city_life_The_Egyptian_case
- Bokova, I., « Dimitrovgrad: Sotsialisticheskiyat grad i deindustrializatsiyata », rapport non publié pour le projet de recherche : La ville en transition: gouvernance et formes de participation civiques. La culture en tant que ressource : 2003-2004
- Brash, J. 2006. “Anthropologies Of Urbanization: New Spatial Politics And Imaginaries”. *Urban Anthropology and Studies of Cultural Systems and World Economic Development*, Vol. 35, No. 4, (WINTER), 341-353 <https://www.jstor.org/stable/40553527>
- Czegledy, A. 2002. “Urban Peasants in a Post-Socialist World: Small-Scale Agriculturalists in Hungary”. In: *Post-Socialist Peasant? Rural and Urban Constructions of Identity in Eastern Europe, East Asia and the former Soviet Union*. Palgrave, 200-220.
- Hann, C.M. 1993. „Introduction: Social anthropology and socialism“. Hann, C. (ed.) *Socialism. Ideals, Ideologies and Local Practice*. London and New York: Routledge, 1993.
- Kazalarska, S. 2014. *Fashioning Fashion in Socialist Bulgaria*. CAS Working Paper Series No. 6/2014

- Koleva, Daniela. „Rural, Urban and Rurban: Everyday Perceptions and Practices“. *Global Villages: Rural and Urban Transformations in Contemporary Bulgaria*. 2013. Ed. by Ger Duijzings. Anthem Press, London, 137–152.
- Lefebvre, H. 1991. *The Production of Space*, Oxford: Basil Blackwell. Originally published 1974.
- Parusheva, D., I. Marcheva-Atanasova, M. Zlatkova. 2010. Tinkering with daily life: people, state and social(ist) housing in Bulgaria”. *Etudes balkaniques*, 46, 3.
- Беновска-Събкова, М. 2001. *Политически преход и всекидневна култура*. София, АИ „Марин Дринов“. Трета глава: Традиция и модернизация.
- Беновска-Събкова, М. 2009. „Социализмът като модернизация (наблюдения върху България)“. *Българска етнология*, 35, кн. 4, 5-22.
- Гаврилова, Р. 2001. „Жени в градовете, деца в селата“. В: *Тя на Балканите*. Благоевград: Югозападен университет "Неофит Рилски", 261-266.
- Гаврилова, Р. 2021. „Опитомяването“ на селото: селяните и потреблението по време на комунизма“. В: *Преподреждането на обществото. Страници от социалната история на комунизма в България*. Ред. М. Груев. София: ИИБМ/Сиела, 23-96.
- Георгиев, Г. Освобождението и етнокултурното развитие на българския народ 1877-1900 г. София, 1979.
- Георгиев, Г. София и софиянци 1878-1944. София, 1983.
- Даскалов, Р. 2005. *Българското общество 1878-1939*. Т. 2., София: ИК „Гутенберг“, глава IV и VII.
- Дичев, И. 2005. *Пространства на желанието, желания за пространство. Етюд по градска антропология*. София: Изток-Запад.
- Дичев, И. 2009. *Граждани отвъд местата? Нови мобилности, нови граници, нови форми на обитаване*. София: Просвета.
- Дичев, И. 2003. Усядането на номадския комунизъм. Социалистическата урбанизация и кръговете на гражданството. *Социологически проблеми*, кн. 3-4.
- Добрева, Д. 1997. „Разкази за социалистическото село. Към словесното овладяване на миналото и настоящето“. *Български фолклор*, 23, кн. 5-6, 4-27.
- Еленков, И. 2008. *Орбити на социалистическото всекидневие*. София: ИИБМ/Сиела.
- Зимел, Г. 2002. „Големият град и духовният живот“. В: *Градът: социална реалност и представа*. Антология. София, 62-76.
- Иванов, М. 2007. „Чудото на зачатieto, или как България бе „обременена с комунизъм“. *Социологически проблеми* 39, кн. 3-4.
- История на Народна република България. Режимът и обществото*. 2009. Под ред. И. Знеполски. София: ИИБМ/Сиела, Раздел: Стопанският живот в НРБ – цели, принципи и последиствия.
- Колева, Д., Р. Гаврилова. 2004. „Стабилност и мобилност: семейни и родствени структури в модерна България (с. Искър, Варненско)“. В: *На мегдана, на двете чешми*. София: Гутенберг, 7-27.

Минева, М. 2010. *Критика и хуманизъм* 33, 3. 225-235.

Младенов, Ч., Е. Димитров. 2009 „Развитие на урбанизацията в България от освобождението до края на Втората световна война“. – *География, бр.1, 13-17.*

<http://www.prokarstterra.bas.bg/geo21/2009/1-09/13-17.pdf>

Младенов, Ч., Е. Димитров. 2009 „Урбанизационният процес в България през периода от края на Втората световна война до наши дни“. *География, бр. 3, 20-24.*

<http://www.prokarstterra.bas.bg/geo21/2009/3-09/20-24.pdf>

Чавдарова, Т. 2001. *Неформалната икономика*. София: Издателство „Лик“.